

Scenariusz lekcji etyki

Temat: Czy można dogonić jutro?

Autor: Karolina Gruchalska-Matuszak

Klasa: 4 szkoły podstawowej

Cel główny: Kształtowanie refleksji nad pojęciem czasu oraz umiejętności czerpania radości z chwili obecnej – z bycia „tu i teraz”

Cele operacyjne:

Uczeń:

- charakteryzuje bohatera opowiadania i potrafi określić jego potrzeby,
- wyraża swoje samopoczucie poprzez *mowę ciała*,
- formułuje wypowiedzi dotyczące problemu czasu, uzasadnia je,
- formułuje i zapisuje rady dla bohatera opowiadania,
- współpracuje z innymi podczas rozwiązywania problemu.

Metody i formy pracy: elementy dramy (gorące krzesło, ćwiczenie na wyobraźnię), rozwiązanie problemu, dyskusja, praca indywidualna, praca w grupach.

Środki dydaktyczne, pomoce:

- sala z wykładziną dywanową lub krzesła ustawione w krąg,
- tekst B. Hesse: *Runny dogania jutro*, w: Europejska Filozoficzna Gazeta Dzieci „100”, nr 7/1999, przeł. Beata Elwich (załącznik nr 1),
- paski papieru, pisaki, długopisy, zeszyty przedmiotowe,
- tablica, magnesy,
- napis: TU I TERAZ,
- arkusz z termometrem do ewaluacji.

Czas trwania zajęć: 45 min.

Tok zajęć:

1. **Powitanie.** Uczniowie stoją w kręgu, trzymając się za ręce, prowadzący wita się z nimi, puszczając *iskierkę przyjaźni* z rąk do rąk.

Następnie nauczyciel proponuje, aby każdy wypowiedział swoje imię w nastroju, w jakim się aktualnie znajduje.

- 2. Ćwiczenie na uważność:** wszyscy siadają wygodnie na dywanie, prowadzący zaprasza dzieci do zamknięcia oczu i uruchomienia wyobraźni:

Zamknijcie oczy, wyobraźcie sobie tę chwilę. [pauza] Jak wygląda? [pauza] Czy ma jakiś zapach [pauza], melodię? Co można zrobić z tą chwilą?[pauza] Jak się czujesz w tej chwili?

Po chwili uczestnicy zajęć otwierają oczy, a chętni uczniowie wypowiadają się na temat swoich odczuć. Obowiązuje zasada, że nikt nikomu nie przerywa, nie komentuje wypowiedzi innych osób. Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie, mówiąc, że chwila, o której pomyślał każdy z nas, obrazuje to, co jest tu i teraz.

- 3.** Nauczyciel zaprasza uczniów do wysłuchania opowieści o chłopcu, który próbował „dogonić jutro” (załącznik nr 1). Czyta ją głośno, a następnie inicjuje dyskusję z uczniami, zadając pytania:

- *Kim jest bohater opowiadania i czym się zajmuje?*
- *Jaki problem ma bohater? Co czuje, gdy goni jutro?*
- *Na co nie ma czasu? Czego nie potrafi?*
- *Czy Runny jest szczęśliwy? Dlaczego?*
- *Czy można dogonić coś, co się dopiero zdarzy?*
- *Czy warto bez przerwy myśleć o jutrze?*
- *Jak wyglądałby świat, gdyby wszyscy ludzie gonili jutro?*
- *Czy ludzie w takim świecie byłiby szczęśliwi? Czy potrafiliby docenić chwilę?*
- *Czy mogliby realizować swoje cele, marzenia?*

- 4.** Prowadzący przywiesza na tablicy napis: TU i TERAZ. Siada na krześle pod napisem i wchodzi w rolę Runnego, po czym stawia dzieciom problem do rozwiązania:

Jestem Runny. Bardzo chciałem dogonić jutro, biegłem i biegłem, ale mi się nie powiodło. Jestem zmęczony i czuję się z tym bardzo nieszczęśliwy. Co mam zrobić, aby znów cieszyć się tym, co jest tu i teraz i nie myśleć o jutrze? Pomóżcie mi!

Uczniowie mogą zadawać Runnemu dodatkowe pytania, następnie w małych grupach zastanawiają się nad rozwiązaniem problemu i próbują sformułować takie rady dla chłopca, dzięki którym będzie mógł znów cieszyć się tym, co jest teraz i być szczęśliwym. Zapisują rozwiązania na paskach papieru. Następnie prezentują je na forum klasy i zawieszają na tablicy pod napisem TU I TERAZ. Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie z uczniami:

- *Czy to zadanie było trudne, czy łatwe?*

- *Czy my też moglibyśmy zastosować te rady w życiu? W jakich sytuacjach?*

5. Uczniowie zapisują temat lekcji w zeszytach: *Czy można dogonić jutro? Poznajemy historię Runny'ego*, a następnie kończą zdanie: *Aby nie gonić za jutrem, warto dziś....* Chętni uczniowie odczytują swoje propozycje.
6. **Zadanie dodatkowe** (do wykonania w domu lub na kolejnej lekcji etyki): W jaki sposób postąpi Runny? - wymyśl dalszy ciąg historii Runny'ego i przedstaw formie komiksu.
7. **Ewaluacja:** na zakończenie uczniowie w kręgu żegnają się iskierką przyjaźni, następnie podchodzą do umieszczonego na tablicy termometru i zaznaczają magnesami stopień, w jakim zainteresowały ich te zajęcia.

Załącznik nr 1

Runny dogania jutro

Był sobie raz chłopiec, który nazywał się Runny. Chłopiec ten zawsze gnał, ponieważ chciał dognać *jutro*. Zawsze bardzo się spieszył, bo gonił jutro. Był na tropie jutra!

Biegł całą noc, żeby dotrzeć do jutra. Kiedy docierał do jutra, spoglądał z ulgą.

O, nie. Wcale nie dopędził jutra. Jutro było dopiero jutro, więc jutra jeszcze tu nie było.

- Co?- dziwił się Runny.- Nie dogoniłem jutra! Muszę biec! Biec!

Runny natychmiast rozpoczął gonić jutra na nowo.

Chciał pokazać, jak prędko potrafi biec. Więc gnał całą noc. Spanie wcale go nie zajmowało.

Słońce właśnie wschodziło i było jeszcze czerwone. Runny dopędził następnego dnia.

To właśnie było jutro - Runny'emu się powiodło.

Właśnie spotkał kilku ludzi, którzy dopiero co wstali. Spało im się dobrze, więc odpowiedzieli

Runny'emu: - Dzień dobry!

- Czy to jutro?- spytał Runny.

Nie, to bardzo wczesny ranek- odpowiedzieli. – Jutro będzie dopiero jutro.

- Żeby było jutro, trzeba przespać jedną noc- dodali.

Runny nie chciał spać. Runny chciał dopaść jutro najprędzej jak tylko mógł. Może nie biegł wystarczająco szybko?

Nie, nie mógł w to uwierzyć, bo przecież biegł najprędzej jak potrafił. Podskoczył i znowu pobiegł.

Runny chciał biec całą noc. Może zwolnił odrobinę, gnając nocą. Na tym musiał polegać popełniony błąd. Żeby go naprawić, Runny musiał biec nocą szybciej.

Kiedy inni spali, Runny nie spał. Biegł bardzo prędko.

Nadal biegnie. Runny nigdy nie je - nie ma na to czasu.

Runny dogania jutro.

(Cyt. za: B. Hesse: *Runny dogania jutro*, w: Europejska Filozoficzna Gazeta Dzieci „100”, nr 7/1999, przeł. Beata Elwich)